ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖՔԵԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ՔՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԵԷՎՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

ՍԹԱՄՊՕԼ ԻՉԻՆ

Պիր սէնէլիք ..... 250 ղրուշ
Ալթը այլըգ ..... 150 »
Իւչ այլըգ ..... 70 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյլէ.

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՉԻՆ

Պիր սէնէլիք ..... 350 ղրուշ
Ալթը այլըգ ..... 170 »
Իւչ այլըգ ..... 90 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյլէ. Բօսթա խըրճէթի տախիլ տիր.

Մէմալիքի էճնէպիյէտէ վէ գայիմէ Թէտավիւլ իթմէյէն վիլայէթտա, ապօնէ պէտէլի վէ նախտո բօսթա խըրճէթի, սիքքէյի խալիսէ օլարագ ախզ օլունաճագ տըր.

1 ղրուշլուգ գայմէ

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթըրը իչին
1 ինճի վէ 2 ինճի սահիֆէլէրէ 10 ղշ.
3 ինճիւ սահիֆէյէ ..... 6 »
4 ինճիւ սահիֆէյէ ..... 4 »
Գայիմէ 100 ղրուշ հիսապիյլէ.

ԽՈՒՍՈՒՍԻ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումուրու սարրաֆիյէյէ այիտ օլան իլանաթըն պէհէր սաթըրը իչին
2 ինճի վէ 3 ինճի սահիֆէլէրէ 6 ղշ.
4 ինճիւ սահիֆէյէ ..... 4 »
Լիրա 100 ղրուշ հիսապիյլէ.

Մէվատտը նաֆիայա տայիր մուպահասաթ մէճճանէն գապուլ օլունուպ, պիլ իքթիզա տէրճ խոնուլաճագ տըր.

1 ղրուշլուգ գայմէ

Իտարէխանէսի Սթամպօլտա Քիւրքճի խանընտա նումէրօ 7 տէ վէ Մաթպաասը էինի մէգրիւր խանընտա նումէրօ 26 տա տըր: — Ղազէթամըզա այիտ քեաղըթլէրի մէվատտ նազզըրընա, տօղրուտան տօղրույա իտարէխանէմիզտէ Տիրէքթէօր աղա ճիվէլէքճեանա միւրաճաաթ օլունմասը լազըմ կէլիճէկի կիպի, քեաղըթլէրի մէրէաթիպին տախի անընա նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր:

ԱՍԻԹԱՆԷ 2 ՔԵԱՆՈՒՆԻ ՍԱՆԻ

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Պահրիյէ նազըրը Տէվլէթլու Սայիտ բաշա հազրէթլէրինէ րիւթպէի սամիյէի վէզարէթ վէ միւշիրի Թէվճիհիյլէ մապէյնի հիւմայունու միւլիւքեանէ միւշիրիյէթի տախի իլավէթէն եօհտէսինէ. Զապթիէ նազարէթի րիւթպէի սամիյէի վէզարէթիլէ Պէյօղլու մութէսարըֆը Տէվլէթլու Մէհմէտ բաշա հազրէթլէրինէ թէվճիհ պույրուլմուշ տըր:

ԱՀՎԱԼԸ ՀԱՐՊԻՅԷ ՎԷ ՍՈՒՐԷԹԻ ՄԻՒԹԱՐԷՔԷ

Ռուսեանըն Ռումէլի գումանտանը Կրան Տիւք Նիգօլա Թարաֆընտան վիրիլտինէ խնիլզար օլունան ճէվապ տէւն սապահ վասըլ օլմուշ վէ խիւլասայը հիւքմիւ կէրէք սուլհ շարթլարընըն էսասընը գօյմագ, վէ կէրէք միւթարէքէյէ տախի ֆիիլէն վիճտու վէրմէք իչին քէնտիսի պիգզաթ Գըզանլըգա կէլէճէյի պէեանըյլա տէվլէթի Ալիյէ Թարաֆընտան նասպ օլունան մէմուրլարըն տախի իրսալի խուսուսունտան իպարէթ պուլունմուշ տըր:

Իշպու ճէվապ Տէրսաատէթէ պէեսամպահ վասըլ օլտուղունտան հէյէթի վիւքէլա տէրհալ Պապը Ալիտէ պիլ իճթիմա տէւն կէճէ սաաթ իքի պուչուգա գատար միւզաքէրէտէ տէվամ իլէ, Նամըգ բաշա վէ Սէրվէր բաշա հազրէթլէրինին մէմուրէն վէ մուրախխասէն Գըզանլըգա իզամլէրի իթթիֆագը արայը վիւքէլա իլէ թէնսիպ օլունարագ, թալիմաթը լազըմէսի տախի արիզ ու ամիգ քէնտիլէրինէ թէֆհիմ օլունմուշ տըր:

Ահվալը հարպիյէյէ կէլինճէ, տիւնքի կիւն մէյտանը ինթիշար էտէն տէօղալէր պիր ազ թէլաշըլա օլուպ, էղան ճիւմլէ Ռուսլարըն քեանունի էվվէլ օն եէտիսինտէն եանի Ինկիլթէրրա պարլամէնթօսունուն քիւշատընտան մուգատտէմ, պէհէմէհալ Էտիրնէյէ վասըլ օլմագ իչին, ֆէվգէլ ատէ ղայրէթ էյլէտիւքլէրի վէ հաթթա Չըրբանա տախի վասըլ օլտուգլարը, վէ Սիւլէյման բաշա հազրէթլէրի իսէ մայէթինտէ պուլունան թապուր վէ Թօբլարըլա Թաթար Բազարճըղընտան Ֆիլիպէ վէ օրատան տախի Էտիրնէ իւզէրինէ ավտէթ ղայրէթինտէ օլուպ, ֆագաթ օրալարտան Թօբլանան քիւլլիյէթլի մուհաճիրին օրտույու հիւմայունըն պիրլիքտէ կէլմէյէ չալըշտըգլարընտան, վէ պու հալտէ շըմէնտիֆէր քիֆայէթ իթմէտիքինտէն հարէքէթ պէթաէթ քէսպ իթմէքտէ օլտուղու սէօյլէնմէքտէ իսէ տէ, պու մալիւմաթ րէսմի վէ գաթի օլմամաղլա պէրապէր, ալտըղըմըզ մալիւմաթը սահիհ վէ մէվսուգէյէ կէօրէ, տիւշմէնին հալի տախի ղայէթ բէրիշան վէ օթ վէ եէմ պուլամատըգլարընտան տօլայը, թէքմիլ սիվարիսինի Պալգանըն էօթէ թարաֆընա խատէ վէ սէվգ իթմէյէ մէճպուր օլաճագ մէրթէպէտէ տիւշէր կէօն օլուպ, հաթթա Կրան տիւք Նիգօլանըն րէվիշի իշարէթտա, միւթարէքէ վէ սուլհուն խթիճալինի իշրապ իտէր պիր շէքլի մախսուս կէօսթէրիլմէսի տախի պու գազիյէյի մուէյյէտ պուլունմագլա, պիմէննիհի Թաալա օլ գատար թէլաշ վէ իզթիրապ կէօսթէրիլէճէք պիր հալ օլմատըղընը շայանը էմնիյէթ մալիւմաթտէն օլմագ իւզէրէ արզ էյլէրիզ:

Վ.

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

— Էսկի Զաղրա վէ Եէնի Զաղրա վէ Գարլօվա վէ Չըրբան թարաֆլարընըն տիւշմէն էլինէ կէչտիկինի վէ Գօյունճուգտա միւհարէպէյէ տէվամ խթիլիյլինի պազը ղազէթալար եազըյօրլար:

— Զաթալճատա պազը միւնասիպէթսիզ հալքէրին վուգուպուլտէն նաշի Զաթալճա գայմագամըընըն հէյէթի իտարէսի խութհէքեամլարըն պէրի թարաֆընտա օլան Հատըմ քէօյիւնէ նագլ իթմիշ տիր:

— Խըտիվիյէթի ճէլիլէի Մըսըրիյէ թարաֆընտան թէտարիք օլունան մըգտարը մալիւմ ասքէր հէման եօլա չըգարըլմագ իւզէրէ պուլունմուշ տըր:

— Տիւն կիճէ վիւքէլայը ֆըխամ Պապը Ալիտէն մապէյնի հիւմայունա ազիմէթլէ, միւթաքէ հազրէթտա նէթիճէյի միւզաքէրաթը հուզուր Շահանէյէ արզ իթմիշլէր տիր:

— Ղազի Օսման բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան ավթէթ թէլէկրաֆլար չէքիլմիշ տիր:

Թիֆլիս 11 քեան. սանի

Զաթը Ալիի Սատրազամիյէ

Ալտըղըմ իհպարը Ալինիզ պէրան Թէչէքքիւր իլէ պէրապէր, վաթանտաշլարըմա իթտիյիմ խըզմէթ իւզէրինէ, հիւսնի նազարլարընա մազհար օլմագա մուվաֆֆագ օլտուղումտան մէմնուն վէ միւթէշէքքիր օլտուղումու պէեան խտէրիմ:

Թիֆլիս 10 քէզա

Պաշը վալըյը Սէրասքէրիյէ

Քեանունի սանինին իքինճի բազար էրթէսի կիւնիւ Շարգօֆա կիթմէք իւզրէ պուրատան հարէքէթ էյլէտիմ, օրատա իգամէթմէմուրում:

ՂԱԶԻ ՕՍՄԱՆ

—

Կիրիտտէն 1 քեանունի սանի թարիխլէ Տէյլի Թէլէկրաֆ ղազէթասընա աթիտէքի թէլէկրաֆ չէքիլմիշ տիր:

Պու կիւն խըրիսթիեանֆամիլեալարը Րէթիմօսա կիրմէք իսթէտիւքլէրինտէ, իսլամ ահալիսի գաբուլարը գափայըպ խըզէրլէրինէ հիւճիւմ իթմիշլէր վէ էլլէրինտէ գամալար օլտուղու հալտէ Ինկիլիզ գօնսօլօսունու գօվալամըշլար տըր: Ասքէր միւտախալէ իտիւպ իշի տէն իթմէմիշ տիր:

—Ռօմա 2 քեան. սանի

Իթալի ղազէթասը, Իթալիա հիւքիւմէթինին թէսարիւֆաթը աղքէրիյէսէ պուլունտուղունու թէքզիպ վէ հիւքիւմէթին էֆքեարը հարպճուեանէտէ օլմատըղընը պէյան իտէյօր:

—Բարիս 2 քէզա

Եըլ պաշը միւնասիպէթի իլէ էլիզէ սէրայընտա վէրիլէն զիյաֆէթտէ մարէշալ Մագ-Մահօն չէօյլէ սէօյլէմիշ տիր:

78 սէնէսինին պէօյլէ լաթիֆ պիր հավա իլէ տուխուլ իթմէսի, էյի պիր խապէր տիր. մէմուլ իտէրիմ քի պու սէնէմիզ ղայէթ բահտիյարլըգլա կէչսին վէ ասայիշ իլէ կէչէր վէ կէչէն սէնէնին միւշքիլաթընա տուչար օլմայըզ:

—Լօնտրա 2 քէզա

Տօն Քարլօս պուրայա վասըլ օլտու:

Պաշը Ալի թէրաֆընտան Միտհաթ բաշայա Լօնտրատա պիր մէմուրիյէթի մախսուսէ վէրիլմիշ օլտուղու սէօյլէնիւր տիր: Միւթարէքէ շարթլարընըն թէգարրուր իչին միւթթէֆիգ Ռուսյա բաշա հազրէթլէրինին մէմուրէն օրտուկեահա կէօնտէրիլէճէյինի հլօպ ղազէթասը եազըյօր:

—Ռօմա 2 քէզա

Մ. Կամպէթթանըն Իթալիայա վուգու պուլան սէյահէթինէ, բօլիթիգաճա պազը մանալէր վէրիլմէքտէ վէ իլէրիտէ զուհուրու մէլհուզ օլան վուգուաթ վէ միւշքիլաթէ մուգավէմէթ օլունմագ իւզրէ, Ֆրանսա իլէ Իթալիա պէյնինտէ պիր իթթիֆագ գարարլաշտըրըլմասընա մէտար պուլունմագտա օլտուղու սէօյլէնիյօր իսէ տէ, պունուն ասլ ու էսասը եօգ տըր:

Էրզրում 30 քեան. էվ.

Ճէնէրալ Մէլիգօֆ (եօրթուլար իչին) Թիֆլիսէ ազիմէթ իթտի. Օնուն եէրինէ ճէնէրալ Հայման, պիթթուն Անատօլու Ռուսիա ասքէրինէ վէքիլ գօմանտան նասպ օլունտու:

Ճէնէրալ Մէլիգօֆուն եէկէնի տիկէր ճէնէրալ Մէլիգօֆ պիր սիվարի ֆըրգասը գօմանտանը օլտուղու հալտէ Հինդ թէրաֆլարընա պիր քէշֆ վէ Թարրուզա կիթտի: Էրզրումտան օն իքի միլ ուզագտա օլան Մատրաք քէօյինէ վասըլ օլտու, մայէթինտէ տէօրթ ալայ տրակօն ասքէրի վար ըտը:

Պիթլիս իլէ Վան արասընտա օլան պիր գաչ քէրվանըրտա ղալփ իթտի: Էրզրում օվասընտա խայլը Ռուսիա ասքէրի օլտուղունտան, պունլար իլէ պիրլէշէճէք տիր: Իսմայիլ Հագգը բաշա րիւթպէի միւշիրի իլէ տէօրտիւնճիւ (Էրզրում) օրտուսու գօմանտանը նասպ օլտու. Էրզրումտա չէքիլէն պէօյիւք պիր տարլըգլա օլտուգճա պիր չարէ պուլտու. պու ճիւմլէ իլէ մէքիւլաթ հալա աչըրը պահալը տըր, խասթալըգ չօգ տուր, վէ սօվուգ ղայէթ չէտիտ տիր:

Ճէնէրալ Մէլիգօֆ րուսի յանուարըն իւչինտէ Թիֆլիստէն ազիմէթ իտէճէյինտէն, օնտան էվվէլ Էրզրումա պիր հիւճիւմ մէմուլ օլունմայօր:

Էրզրում քեանունի էվ. 31

Մէլիգօֆուն օրտուսու իլէ Տէր Ղուկասօֆուն օրտուսունուն Էրզրումուն գարպէ թէրաֆընտա պիրլէշէճէքլէրի բէք եագընտա տըր. Ռուսլար տիւղիյէ Պայպուրթ թէրաֆընա եիւրիւմէքտէ տիրլէր, Օսմանլըլար տա արգալարընտան:

Պիր Ռուսիա գօլու Էրզրումտան եարըմ սաաթ ուզագտա օլան Սօւգ Չէշմէ թէրաֆընա վասըլ օլտու իսէ տէ, Իսմայիլ բաշա պունլարա գարշը Թօբլար իլէ սիվարի կէօնտէրտիյինտէն կէրի գօվալանտըլար:

———

Պէլկրատ 1 Քեանունի սանի

Պօսնատա օլան Օսմանլը ասքէրի, Տրինա նէհրինի կէչիպ, Սըրպ մէմալիքինէ թէճավիւզ իթմէք իւզրէ իմիշլէր:

Պէլկրատտան վարիտ օլան պիր թէլէկրաֆ մալիւմէ նազարէն, Օսմանլըլար Բիրօթտան (Շար քէօյիւնտէն) կէրի չէքիլտիքլէրինտէ պարութ մաղզէնլէրինի աթէշէ վէրտիքլէրինտէն, մէմլէքէթտէ խայլը պինալէր եըգըլմըշ տըր:

Պիր գօլ Սըրպ ասքէրի Բրիսթինա իւզէրինէ եիւրիւմէքտէ տիր:

Պօսնատան օն պին գատար մուհաճիր, Սըրպ մէմալիքինէ տուխուլ իթմիշ տիր:

Բէթրսպուրկ 31 քեան. էվ:

Րէսմի խապէրլէրէ նազարէն, Պալթում բիշկեահընտա տուրան Օսմանլը ղըրհըլը վափօրլա իւզէրինէ սալտըրմագ իւզրէ Գօնիմանթէն վափօրու իլէ տէօրթ գըթա քէնտի քէնտինէ եիւրիւր թօրբիլ սանտալլարը կէօնտէրիլմիշ տիր, վէ պու թօրբիլլէր գաբտան Մագարօֆ գօմանտասընտա իմիշլէր. պունլարըն պիրիսի ճանի Չէշմէ իսմինտէ օլան տիկէր Սինօբ իսմինտէ օլան իլէ պիր ղըրհըլը իւզէրինէ սալտըրըբ, բաթըլամըշ իսէլէր տէ, ղըրհըլըյա պիր քէտէր վէրմիշ օլուպ օլմալէրի իւզէրինէ սիւքիւթ իտէյօր. հավա ղայէթ գարանլըգ իմիշ:

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Աժանս Հավաս

Լօնտրա 12 քեան. սանի

Պու կիւն միւնազարա օլան մէճլիսի վիւքէլա իքի սաաթ իւչ չէյրէք տէվամ իթմիշ տիր: Մէպուսանտան Մ. Ռուպօգ միւնթէխիպլէրինէ կէօնտէրտիյի պիր մէքթուպտա, չիմտիքի ճէնկին հագգընըղըզընը պիլ իրայէ Ռուսեանըն թէվսիի արազի իթմէսինին Ինկիլթէրրաճա հարպա սէպէպ աատ օլունաճաղընը պէյան իթմիշլէր տիր:

Մալթա 13 քեան. սանի

Ամիրալ Հօռնպի պու կիւն Լօնտրատան ալըրճ օլտուղու պիր թէլէկրաֆնամէ իւզէրինէ էրքեանը հարպիյէյի Սուլթան նամ ղըրհըլըյլա ղարբ թարաֆընա կիթտի:

Ռօմա 12 քէզա

Վիքթօր Էմմանուէլին ճէնազէ ալայընըն Ռօմա քիլիսէլէրինտէն պիրինէ նագլ օլունմասընա միւսաատէ իթտի իսէ տէ, պիր պաշիլիքէ (մայր եկեղեցի) նագլինէ մուվաֆագաթ իթմէտի:

Բարիս 13 քէզա

Ֆրանսըզ էսհամը	109-02 1/2
Գօնսօլիտէ ալըլըմը	9-60
« գարանտը	9-50
Շըմէնտըֆէր	29-75

Լօնտրա 13 քէզա

Ինկիլիզ էսհամը	95
Գօնսօլիտէ ալըլըմը	9 2/16
« գարանտը	9 7/16

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ ՀԱՅ ԳՐԱՇԱՐՍ

Անցեալ Ընդհանուր Ժողովոյ մէջ վիճաբանութեան ենթարկուած Հայ Գրաշարաց Ընկերութեան Կանոնադրութիւնը տպուած է և բոլոր Գրաշարաց հաղորդուած էր անոնց դիտողութիւնները առնելու համար, և մանաւանդ երեւելի Հայ Գրագիտաց ոմանց խոհուն դիտողութիւններուն ալ յանձնուած էր: Այս անգամ բոլոր այս դիտողութիւնները Գրաշարաց Ընդհ. Ժողովոյ գաղտնի քուէարկութեամբ կազմեալ առժամանակեայ մասնաժողովոյս կողմանէ ամփոփուելով, ժամանակիս յարմար գործադրելի Կանոնադրութիւն մը խմբագրած է որ Գրաշարաց Ընդհ. Ժողովոյ պիտի ներկայացնէ զայն 'ի վաւերացումն:

Ուստի կը հրաւիրուին ամէն Հայ Գրաշարները յառաջիկայ կիւրակէ, յունուար 7 ճիշդ ժամ 5 ներկայ գտնուիլ Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ Ամենափրկչեան Ուսումնարանը:

Ի Դիմաց Մասնաժողովոյ
ՆՇԱՆ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ

1878 յունվար 2.
Կ. Պոլիս:

1877

Էն եսկի զէմանլարտա , սէնէլէր կէչէր , սէնէլէր զայ օլուրտու . շիմտի տէ սէնէլէր կէչէր ֆագաթ զայ օլամազ ։

Քիւրրէի զէմինին չէմին էթրաֆընտա օլան տէվրանը իլէ հասըլ օլան զէնէլէր , վագըթ ճիհէթի իլէ օ գատար պիրիպիրինէ պէնզէր քի , պունլարը պիրիպիրնտէն ֆէրգ իթմէք գապիլ տէյիլ տիր ։ Շիմտիքի պիր սէնէ նէ իսէ , պէշ պին , օն պին վէ տահա զիեատէ պին սէնէ էվվէլքի վէ սօղրաքի սէնէլէր տէ էյնէ օ տուր վէ օ օլաճագ տըր ։

Սէնէյի սէնէտէն ֆէրգ իթտիրէն նէ պյլար տըր , նէ տէ իկի պահար սօն պահար եազ վէ գըշ մէվսիմլէրի տիր , պունլար հէր սէնէ իչիւն պիր տիր . վէ սէնէլէրէ բագամ վազ իտէրէք սայըմըզ օլսագ , պիր աստամ վագթընա հանկը սէնէտէ պուլունտուղունու պաչգա հիչ պիր ալամէթլէ քէշֆ իտէմէզ ։ Իմտի սէնէյի սէնէտէն ֆէրգ իթտիրէն , սէնէ զարֆընտա կէլէն կէչէն վուգուաթ տըր , սէնէ սէնէտէն ֆէրգ իթմէզ ֆագաթ վուգուաթ վուգուաթտան ֆէրգ իտէր ։

Հանկը սէնէտէ պիր վուգուաթ օլմազ , եախօտ օլուր տա թէվարիխէ գայտ օլմազսա , ինսան իչին օ սէնէ զայ օլմուշ սայըլըր ։ Ինսանլար եազը վէ թարիխ իճատ իթմէզտէն նէ գատար պին սէնէ կէլմիշ կէչմիշ իսէ , ճիւմլէսի տէ ինսան իչիւն զայ օլմուշ պիթմիշ տիր ։ Եազը վէ թարիխ իճատ օլալըտան պէրու տահի հէր գաչ սէնէնին վուգուաթը գալէմէ ալընըպ հըֆզ օլունամըմըշ իսէ , եալընըզ զիլար պագի օլուպ , գուսուրու էյնէ զայ օլմուշ պիթմիշ տիր ։

Լաքին պու սօն տէհրլէրտէ , միլէլը միւթէմէտտինէ մէյանընտան արթըգ սէնէ զայ օլամազ ։ Հէր սէնէնին վուգուաթ մէճմուասընը պիր տէվլէթ տէ , պիր միլլէթ տէ , պիր ֆէրտտէ խազինէյի եվրագընտա հըֆզ իտէպիլիր ։

Պու ճիհէթլէ ինսանըն էօմրիւ , տէյիլ ալթմըշ սէքսէն եիւզ սէնէյէ , պլա պէշ եիւզ պին վէ պէշ պին սէնէյէ պալիղ օլապիլիր ։

Մէքթէպլէրտէ եա խանէլէրտէ թարիխ էօյրէնէն քիմսէլէր , թէվարիխի ճիհանըն գաչ սէնէլէյինի թահսիլ իտէպիլիր իսէ , օ գատար սէնէ եաշամըշ , եախօտ օ գատար սէնէ էվվէլ տիւնեայա կէլմիշ օլուրլար ։ Նասըլ քի պիր ինսան էօմրիւնիւն սէնէլէրինի սէրկիւզէշթի իլէ խաթըրա կէթիրիր պէօյլէ տէ թէվարիխ աշնա օլան պիր քիմսէ , քէնտինտէն էվվէլ կէլէն կիտէն ինսանլարըն էօմրիւ իլէ տէ եաշամըշ օլուր ։ Մէսէլա պօյ կիւն մէկթէպտէն չըգան պիր թալէպէ , Պօնաբարթըն սէքսէն պու գատար սէնէ ազտէմ Մըսըրա կէլմիշ օլտուղունու պիլմէք իչիւն հաճէթ տէյիլ տիր քի եիւզ եա եիւզ եիրմի սէնէ եաշամըշ օլսուն քէնտիսի օն եա եիրմի եաշընտա տա օլսա սէքսէն եա եիւզ սէնէլիք վագաեայըտա քէնտի կիւնիւնտէ վէ քէնտի կէօզիւ էօնիւնտէ վուգու պուլույօր կիպի վագըֆ օլապիլիր ։

Վէ մատամ քի ազըլ պաշընտա օլտուղը պիր ինսան նէ գատար չօգ եաշարսա օ գատար թէճրիւպէ սահիպի օլուր վէ կէչմիշտէն կէլէճէք իչիւն տայիմա իսթիֆատէ իտէր , պիր միլլէթտէ տէ թէվարիխ աշնա օլան էֆրատ նէ գատար չօգալըր իսէ , օ գատար տա թէճրիւպէ սահիպի չօղալըր օլուր վէ գապիլ օլուպ տա եիւզ իքի եիւզ եա պէշ եիւզ սէնէ եաշամըշ օլան ինսանլարըն կէչմիշտէն կէլէճէքլէր իչիւն նէ իսթիֆատէ օլունապիլիրսէ , անլէրտէն տէ այնը իսթիֆատէ օլունապիլիր ։

Կէչէն 1877 սէնէսի պիզէ նէ տէրէճէ պէտպախթ վէ պէտֆալ պիր սէնէ օլտու թարիֆէ հաճաթ տէյիլ տիր . պունա պիզ պաշգա հիչ պիր սէպէպ արամայըպ , եալըըզ եիւզ եա եիւզ էլլի սէնէլիք թէվարիխիմիզի օգումամըշ օլտուղումուզա եախօտ օգումուշ իսէք , ունութմուշ օլտուղումուզա համլ իտէրիզ , վէ պու հալտէ միլլէթիմիզ էօմրիւնիւն եիւզ եիւզ էլլի սէնէսինի զայ իթմիշ օլտուղումուզ ազիմ թէէսսիւֆլէ եատ իթմէմէք գապիլ օլամազ ։

Եիւզ էլլի սէնէտէն պէրու այնը սէպէպլէ զուհուրա կէլէն մուհարէպէլէրտէն միւլք իւ միլլէթին նէ ազիմ խասարաթ վէ խարապաթա ուղրամըշ օլտուղունու ունութմամըշ օլայտըգ , թէքրարընա հաճէթ կէօրմէյէճէք տէրէճէլէրտէ պիր թէճրիպէ պուլունմազ տէյիլ իտի ։ Լաքին արթըգ կէչմիշտէն պահս իթմէք ապէս օլուպ , շիմտի պիզէ լազըմ կէլէն հիչ օլմազսա շու տահա իքի կիւն ազտէմ խաթըմ պուլան 1877 սէնէսինի օլսուն ունութմամազ վէ ունութտուրմամազ տըր քի , պարէմ պիզտէն սօնրա կէլէնլէր տէ անտէն իսթիֆատէ իտսինլէր , պու կիւնքի պիզիմ պուլունտուղումուզ հալտէ պուլունմասընլար ։

Կէչէն սէնէ էյնէ շու մահը քեանունի սանինին ալթըսընտա Պապը Ալիտէ թէճէմմիւ իտէն Մէճլիսի ումումինին ահվալը հէնիւզ քիմսէնին խաթըրընտան չըգմամըշ տըր զաննըտէրիզ ։

Իքի սէնէտէն պէրու պիւթիւն Եվրօբա տիփլօմաթլարընըն մէշղուլ օլուպ , հալլ իտէմէտիքլէրի պիր մէսէլէյը ազիմէյի իքի սաատաթա հալլ իթտիրմէք նիյէթի իլէ տավէթ օլունան պիր մէճլիսի քի , պիր էլ իլէ թահրիգ օլունան մաքինա հէյէթինէ կիրիպ իքի եիւզ էլ իլէ պիր մազպաթա միւհրլէմէքտէն պաշգա պիր շէյ եարամատը , վէ զանֆէրանս գըսաֆէթի իլէ Ասիթանէտէ մունթազըր օլան պիւթիւն Եվրօբա հէյէթինի մաթ վէ մէյուս իթտի , նէ պէտպախթ կիւն իմիշ օ կիւն ։

Իշթէ 1877 սէնէսի պէօյլէ պաշլատը , պէօյլէ տէ պիթտի . եանի իշ ազըլ գուվվէթի իլէ կէօրմէք իսթէնմէյիպ , զօլ գուվվէթի իլէ կէօրմէք իսթէնտի . տիւշիւնիւլմէտի քի պիրի պիրինէ չարբան իքի գուվվէթ պիրի պիրինի բարալամագտան պաշգա պիր նէթիճէ հասըլ իտէմէզ , հալպուքի իքի գուվվէթ պիրի պիրինէ միւսավի օլմատըղը հալտէ , պէօյլէ քիւչիւքիւ բարալար ։ Լաքին օլան օլտու , օլաճագ պագալըմ ։

Պիր սէնէլիք վուգուաթ , պիզէ տէրէճէյի քիֆայէտէ պէհան իթտի զաննըտէրիզ . Թօբ վէ թիւֆէնք վէ գըլըճ իլէ հալլ օլունամայան պիր մէսէլէ , անճագ ազըլ իլէ հալլ օլունապիլիր , պունա իսպաթ օլմուշ իսէ , 1878 սէնէսի պիզիմ իչին ազըլ սէնէսի օլմալը տըր , վէ զօլ իլէ զայի իթտիկիմիզի անճագ ազըլ իլէ էլէ կէթիրէպիլիրիզ ։

Զօգ տէֆա աճմիշ իսէք տէ , պիր սօն տէֆա տահա տէմէյէ մէճպուրուզ ։ Ագըլը օլան աղնար քի , պու վագըթ խայալաթ իլէ գէնտիասըզ վագըթ տէյիլ տիր ։ Չիւնքիւ տահա մէվճուտ պու գատար ալթուն , վէ պու գատար հէքմէթլի մաքինալար վար իքէն , պիրինի գազանմայը վէ տիկէրինտէն իսթիֆատէ իթմէյի թէրք իտիպ տէ , այը եօգտան պիր քիմսա իլէ ալթուն եարմայա , եախօտ գավանինի թապիաթ խարիճինտա հարէքէթը թային իթմէյէ պաշլայընտա գալգըշմաղա կէրէք ։

Կէօզիւմիւզիւն էօնիւնտէ օլան պունտա միւշլը մուազզամատընին սէրվէթ , գուտրէթ վէ մամուրիէթլէրի քիմէ ալթուն եարմագ , եախօտ հարէքէթը տայիմի հասըլ օլմալ , ճիւմլէսի ագըլ վէ ֆիքր մահսուլու տուր ։

Այնը սէպէպին հէր եէրտէ այնը եէր հասըլ իտէր օլտուղու պիր գազիյէյի միւսէլլէմ օլտուղունտան , պիզտէ տէ թըպգը օլուր էկէր եօպապըմը թէշէպպիւս իտէպիլիրսէք ։

Իմտի չալըշալըմ , վէ եախօտ չալըշմագ իսթէյէլիմ քի կէչէն 1877 սէնէսի պիզիմ ճէհալէթ վէ խայալաթ տէվրիմիզին սօն սէնէսի , վէ 1878 սէնէսի պիր տէվրը մագուլ վէ մէսուտէ պիտայէթը մէյմէնէթ օլսուն ։ Պիզ պիւ հալ թաայա տէքաէսութը թէշէքքիւր օլան պիր միւթարէքէ թասավվուր , պունա պիր մուգատտիմէյի խայրիէ օլաճագ տըր ։ Պիզիմ աթէյին ավէյի կիւրէ պէզէմ պարիսէ թէվէքքիլէն իպգա 1878 սէնէսինին , պիր սէնէի ամէթէ մէյմէնէ օլմասը թէմէննիսի իլէ , ճիւմլէ իլէ պէրապէր գարիունու խայրէթ նութու տահի . խասսէթէն թէպրիք իտէրիզ ։

Յ. ՎԱՐԴԱՆ

ԱՀՎԱԼԸ ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ

Վագտա Բարլամէնթ քիւշատ օլունմադըղճա , Ինկիլթէրրա ահվալը հագգընտա տէրէճէյի մաթլուպէ մալիւմաթը ասհիհէ իթա իթմէք գապիլ կէօրիւնմէզ իսէ տէ , սօն բօսթա իլէ վարիտ օլան Եվրօբա ղազէթալէրինին միւնտէրիճաթընտան նազար օլունտուղու հալտէ , մէսէլէյը շարգիյէ հագգընտա կէչէն հաֆթա Ինկիլթէրրատա ալէվկիր օլան հըրս իւ հէյէճանըն կէրէկի կիպի թէսքին օլմագտա օլտուղու տա կէօրիւնմէյէճէք տէրէճէլէրտէ տէյիլ տիր ։

Դըրալինչա հագգըթլէրի պիզզաթ Բարլամէնթի աչաճագ տէյի իւ լան օլունմուշ իքէն , շիմտի Բարլամէնթի թէչրիֆ իթմէյիպ պիլ վասըթա քիւշատ իտէճէյի , Բարլամէնթի էվվէլքի հէյէթինի գայպ իթտիրիր օլմասա տա , պիւթիւն պիւթինէ տէ մանասըզ տըր ։

Վիւքէլատան Լօրտ Գարնարվօնուն սօն նութգու քի , Ինկիլթէրրանըն հալա պիթէրաֆլըգ բօլիթիգասընտա սապիթ գատէմ օլաճաղընը միւպէյին տիր , նէթիճէտէ պիր օլարագ , Ինկիլթէրրատա իքի հիսս հասըլ իթմիշ տիր ։

Նութգու մէզքիւր չու սօն կիւնլէրինտէ Լօրտ Պիգօնսֆիլտին թէհտիտամիզ աթվար վէ հարաքաթընա ճէվապ վէրմէյինտէն , եա օ տուր քի գապինէթին բօլիթիգասը թէպտիլ օլմուշ , եա եօգսա վիւքէլա պիրիպիրինէ մուպային իքի էֆքեարտա օլուպ , Լօրտ Գարնարվօն եալընըզ պիր գըսմըն միւթերճիմի տիր զաննօլունույօր ։

Լաքին էքսէրիյէթ , գապինէթին իքի թէրաֆ օլմասընը մէմուլ իթմէյիպ , Լօրտ Տէրպի , Լօրտ Սալիզպիւրի վէ Լօրտ Գարնարվօն բօլիթիգասընըն , (քի հալա պիթէրաֆլըգտա սապիթ գատէմ օլմագ բօլիթիգասը տըր) Լօրտ Պիգօնսֆիլտինհարպ բօլիթիգասընա ղալէպէ իթմիշ օլմասընը տահա գիյատէ մէմուլ իտէրլէր ։

Ջիւնքի Պիգօնսֆիլտ թէրաֆտարը օլան պիր գաչ ղազէթա հէր նէ եաղարսա տա եազսըն , հէմ գիւգէթը հալ պու տուր քի իւ կիւնի միլլէթինին պէօյլէ էքսէրիյէթի մուհարէպէ իսթէմէյօր , վէ իսթէմէտիյինի տէ հէր վիլայէթտէն վիւքէլանըն իւզէրինէ եաղմուր կիպի եաղտըրըլտըղը , վէ պու սէնէյէտէ էմսալի հիչ պիր մէսէլէտէ կէօրիւլմէմիշ հատտ իւ հիսապա կէլմէզ արզու մահզարլէրի իլէ պէյան իտէյօրլար ։

Պու հալէ նազարըն պիզ շիմտիտէն Թահրիր իտէպիլիրիզ քի Բարլամէնթօտէն տախի , պու պիթէրաֆլըգ բօլիթիգասընը պիր էյամ իչիւն օլսուն Թաստիգ վէ Թէյիտ իտէճէքլէր պաշգա պիր աքս քէպուլ չըգմայաճագ տըր ։

Պօնտան ագտէմ Բլէվնա տիւշտիւքտէն սօնրա , Պապը Ալի պիր ճիւմլէ տիւվէլէ Թահրիր իլէթիյի միւզէքքէրէյի ըտամյէտէն մաաա , Ինկիլթէրրայա պաշգաճա պիր միւրաճաաթ իթմէսի տէ մէմուլ տուր , տէմիշ իտիք , սօն բօսթա իլէ կէլէն ղազէթալէր պու մէմուլիմիզի քեամիլէն Թաստիգ իթմիշ տիր ։

Պունլարըն քիֆայէթինէ նազարէն Պապը Ալինին պու սօն միւրաճաաթը իւզէրինէ , Ինկիլիզ գապինէթի Բուսիա գապինէթինէ Թահրիրաթը ըսմիյէ եազըպ Պապը Ալինին սուլհա մէյլ իւ բաղպէթ կէօսթէրտիյինի իխպար էյլէմիշ տիր , վէ Բուսիա գապինէթի տախի գապուլ իտիպ , ֆագաթ շիմտի ճիւմլէյէ մալում օլտուղու վէճհիլէ էվվէլ պէ էվվէլ պիր միւթարէքէյէ լիւզում կէօրմիշ տիր ։ Ինկիլիզ գապինէթի տէ Բուսիանըն պու միւրաճաաթը Պապը Ալիյէ Թէպլիղ իտիպ , մուճիպինճէ իճապը իգթիզասընա պագըլմագտա տըր ։

Իշին սիւրէթը զահիրսի պու մէրքէզտէ իսէ տէ , Ինկիլիզ գապինէթի նէ չարէ իլէ Բուսիանըն սուլհա բաղը օլաճաղընը պիլմէյէրէք պէօյլէ ալէլամէ պիզէ միւթարէքէ նասըհաթը վէրէմէզ իտի ։ Պունու Ինկիլիզ պիլմէմէզլիք իտէմէզ վէ իհթիմալ տըր պիզէ տէ մահրէմանէ պիլտիրմիշ տիր ։

Հալ պու քի պունուն նէ օլտուղու մէյտանա չըգմատըղընտան վէ չըգարըլամազ տա օլտուղունտան պաշը Ինկիլիզ կազէթալարը պունու Ինկիլթէրրայա պիր Թահգիր սայըպ աղ չաթմա իթմէմիշլէր իսէ տէ , շիմտի օնլարտա իսկեաթ օլուպ սէսլէրինի քէսմիշլէր տիր ։ Պունլարըն ճիւմլէսի իսէ շիմտիլիք իսաէի սուլհա պէօյլէ իմիւթալէր վէրիր ։

Յ. ՎԱՐԴԱՆ

Բէթրօպուրկ 18 քեանունի էվ. Բլէվնա տիւշտիւքտէն սօնրա , Բէթրօպուրկտա պիր Թագըմ չէհրայինլէր իճրա օլունույ , պունլար տա պիթթուքտէն սօնրա , Բուսահալիսի իչին պիր միւլահազա վարտըր տա կէլմիշ տիր ։

Բուսիանըն հիյէթը ազքէրիյէսի հէր նէ գատար աըգգաթա չալըշան իսէ տէ , էզհանը ամմէյի էն զիատէ մէշղուլ իտէն , Բուսիանըն հիյէթը բօլիթիգիյէսի տիր ։

Պու բօլիթիգանըն նէթիճէսի միւսալէհէյէ թէշվիգէ իթէպիլէճէք մի , Թէսիրատա հէր քէս պու սիվիլի իտիւպ քիմսէ պիր միւսպէթ ճէվապ վէրէմէմէքտէ տիր , չիւնքի պու ճէվապ նէ Բէթրօպուրկտան վէրիլէպիլիր նէ տէ Գօսթանտինէ , իլլա Բօթտամօլտան կէլէճէք տիր ։

Բուսիա նէ քէնտիսի սուլհ թալէպինէ թէշվիգ իտէպիլիր , նէ տէ պիթէրաֆ տէվլէթլէրտէն պիր թէվասսուտ գապուլ իտէպիլիր ։ Օլսա օլսա պու պապտա եալընըզ Ալէմանիա օ տա բէք խաֆիֆճէ պիր թէվասսութ քէնտի կէօսթէրէպիլիր ֆագաթ մուվաֆագըյէթինէ բէք տէ իւմիտ իտէմէզ ։ Ջիւնքի Բրէնս Պիզմարգըն ագտէմը ամըլի իթթիֆագը սիւլասէյէ ուզագտան եա եագընտան սէքթէ արիզ իտէճէք էսպապ վէ վէսայիլտէն տայիմա իճթինապ իտիպ , մուհաֆազա վէ թէյիտինէ էլտէն կէլէն ճալըտ վէ իգտամը տիրիղ իթմէմէքտէ տիր ։

Վագտա Բուսիա տէվլէթը բէք ալա պիլիր քի , Ալէմանիասըզ վէ Ավուսթրիասըզ պիր շէյ եափայամազ , վէ էն սօն միւքէալէմէ գարարլարընտա Եվրօբանըն օ պիր տէվլէթլէրինին տէ պիրէր սէսի օլաճագ տըր , լաքին պու ճիւմլէ էմէլի պու տուր քի , գըլըճ Թալէպի էյնէ պիլա թէվասսութ Օսմանլըտան կէլսին ։

Վէ պունլընտա Բուսիանըն մագսատը չու տուր քի , եանի , միւթարէքէ վէ սուլհ միւքեալէմէթընտա , Օսմանլըյա խայըրը օլարագ հէր նէ չարէ իճապ իտէճէքսէ , Եվրօբա տէվլէթլէրինին Թաղիրի իլէ օլմայըպ , եալըզ Բուսիանըն քէնտի գարիհէսինտէն նէշէթ իտէյօր կիպի կէօսթէրմէքտիր ։

Իմտի հանկը տէվլէթ Թէրաֆընտան պիր Թէվասսութ ընկի կէօսթէրիլսէ , պու վագըսէտէ մուվաֆագ տիւշմէմէյէճէքտէն , Բէթրօպուրկտա գապուլ օլունամայաճագ տէրքեար տըր ։

Վագտա Բլէվնա տիւշտիւքտէն սօնրա Օսմանլըյա պիր ճէսարէթսիզլիք կէլմիշ օլապիլիր , լաքին խատէ սուլհ իչիւն Օսմանլըտան Բուսիահա լազըմ կէլէն բէք պէօյիւք ֆէտաքեարլըգլարըն տա հէմէն վուգու պուլաճագընա տայիր Ասիթանէտէ հէնիւզ պիր ալամէթ տէ , կէօրիւլմէմէքտէ տիր ։

Պունա պիր էօրնէք տէ վէրէլիմ , վէ փագըռ իտէլիմ քի , իմբէրաթօր Պույղուրիսթանըն չըմալը թարաֆը իչին օլուն պիզ իտարէ խասուսէ պիր խոթըգյալիթէթ թալէպինի , խատէ սուլհա շարթ վէ էսաս պէհան իթմիշ օլսա ։ Պուլկարիսթանա իտարէ խասսա օլան ճէզայիրլէ իսլամ մուհաֆազա ազքէրի պուլունտուրուլմամագ , խարէճի մախսուսէ վէ միւսթագիլէ գապիլ օլմազ ։ Իմտի լազըմ կէլիր քի , Օսմանլըլար պու գալէլէրի Թախլիյէ իթմէսին ։ Լաքին պու գալէլէրին հիչ պիրի հէնիւզ նէ ալընմըշ տըր , նէ տէ էօյլէ զիհաթէ բէք սըգըշտա տըր ։ Եալընըզ իքինճի վէ իւչիւնճիւ բա-

աէլէրաէ օլան Նիգօբօլի գալէսի, Բուսիա Թարաֆընտան զապթ օլունմուշ տուր. լաքին պունուն օ գատար էհէմմիյէթի եօգ տըր:

Էօթէտէ վիտին, Բուսճուգ Սիլիսթրէ, Շումլա վէ Վառնա գալէլէրի հիյէթը ասկէրիյէսի իլէ Օսմանլը էլինտէ տուրուեօրլար: Օսման բաշա վիտ նէհրի բիչկեահընտա Թօբրագ Թապէալար իլէ միւսթահքէմ Բլէվնայը Թեսլիմ մէճպուր օլտու. ակյի պու գալէլէրին տէ պիր պիրի արգասընա Թեսլիմ օլունաճաղը մէմուլ օլունապիլիր մի:

Ութամպօլտա հիչ պիր վուքէլա վէ էվլիայը ումուր եօգ տուր քի, պունա ըէյ վէրէպիլսին: Պունտան էվվէլքի մուհարէպէլէրտէ, Օսմանլը ուզագ տա օլան պաըը մէմալիք վէ արազիլէրինի Բուսիաեա Թէրք իտէպիլտի. լաքին պու կիւնքի էվլիայը ումուր բէք էյի պիլիր քի, պու գալէլէրի Թէրք իթմէք Օսմանլը իչին պիր հայաթ վէ մէմաթ մէսէլէսի տիր:

Բուսլար պունու պիլմէզ տէյիլլէր. ֆագաթ օնլարըն տա մաթլուպու պու տուր քի, պու տէֆա Շարգ մարազլարը պիր սուրէթը գաթիյէտէ հալլ վէ Թեսվիյէ օլունսուն: Էվվէլքիլէր քի կիպի հէր չէյ եարըմ եարըմ վէ միւլէվվէս պիր հալտէ պըրաղըլըր իսէ, պիր գաչ սէնէ սօնրա պէյնէլ տէվլէթէյն եինէ պիր մուհարէպէ զուհուրի մէմուլ տըր: Խլաս իլէրիւտէ մուհարէպէյի գապիլիյէզ իթմէք իւզրէ, Բուսիա Թէրաֆընտան պու մուհարէպէնին տէվամը իչիւն տահա հէր նէ սարֆիյաթ հէր նէ ֆէտաքեարլըգ լազըմ իսէ, ճիւմէսինի Բուս միլլէթի կէօզինէ ալմըշ տըր, չիւնքի մէմուլ իթմէյօր քի Օսմանլը, Բուսիանըն մաթլուպ իտէճէյի գատար զայաթա բաղը օլապիլսին, հալթպա մէմուլ իթմէք տէյիլ արզու տախի իթմէյօր:

Թէրճիւմանը Էֆքեար. Պալատէ մէչբուհ միւթալաալարը եազան Թայմըզ ղազէթասը տըր:

Ղազէթայը մէզքիւր պու մուպահասալարը եազտըգտան սօղրա Բէթրօպուրկ ղազէթասընըն պիր ուզուն պէնտինի տախի, պունա չահատէթ օլմագ իւզրէ զիկրինէ տէրճ իտէր: Պէնտը մէզքիւրիւն տախի խիւլասասը չու տուր քի. «Ասիթանէտէ Թապ օ-
«լունան քեաֆֆէի Օսմանլը ղա-
«զէթալէրի, ահալիյի վէ հիւքիւ-
«մէթի հալա մուհարէպէնին տէ-
«վամընա Թահրիք իթմէքտէն
«տուր օլմայօր. բէք ալա, պի-
«զիմ (Բուսլարըն) պունտան հիչ
«ճանըմըզ սըգըլմազ, հալթպա
«պիզիմ տէ արզումուզ պու տուր
«քի, Օսմանլը մուհարէպէյէ տէ-
«վամ իթսին. վէ նէ օլաճագսա
«օլսուն վէ հէր տէֆա օլաճաղը-
«նա պիր տէֆատա օլսուն պիթ-
«սին: Ալէմտէ աղնասըն քի, Օս-
«մանլը սիլահ վէ խարպաթթ
«գուվվէթինտէն վէ գօրգուսուն-
«տան պաչգա պիր վասըթա իլէ
«Բումէլիտէ տէ եաշայամայաճագ»:

Բէթրօպուրկ ղազէթասը պունլարը եազտըգտան սօղրա, պու հալտէ արթըգ Բուսիա տա մագսէտը [illegible] հիչ պիր վագըթ ֆարիղ օլամայաճագ տէր, վէ ամըը ինայէթը իլահիյէյէ տէ իսթինատ իտէր:

Ղազէթայը մէզքիւրէն պու ֆըգրալարը պիզճէ տախի չայանը տըգգաթ օլմալը տըր, չիւնքի պու վարագա Բուսիանըն ըէսմի պիթ ղազէթասը մագամընտա տըր, վէ եազտըգլարըն սահիհ եա ղայըը սահիհ օլմասը Թէքլիֆ օլունան չու միւթարէքէյէ իպրազ իտէճէյի սուհուլէթ եա սուուպէթին տէրէճէսինտէն աղնաշըլապիլէճէք տիր:

ԷՐԶՐՈՒՄ

Լէվանթ Հէրալտ ղազէթասընըն Էրզրումտէքի մուխպիրի պիրի ալտֆրանկա 27 վէ տիկէրի 31 քեանունի էվվէլ Թարիխլէրիյէ իքի գըթա մէքթուպ կէօնտէրմիշ վէ չունլարը մէզքիւր ղազէթա այնէն տէրճ իթմիշ իսէ տէ, մէքեաթիպի մէզքիւրէնին միւնտէրիճաթը բէք մուհիմմ չէյլէր օլմատըղը ճիհէթիյլէ, այնէն Թէրճէմէսիյլէ ղազէթամըզը տօլտուրմագլըղը Թէճվիզ իթմէմիշ օլտուղումուզտան, եալընըզ իքինճի մէքթուպունուն բէք մուհիմճէ օլան ֆըգրալարը Թէրճէմէ վէ նագլ օլունմուշ տըր: Շէօյլէ քի,

Մօսգօֆլար 27 քեանունի էվվէլէ գատար, Էրզրում ճիվարընտաքի գարիյէլէրի զապթ իթմիշլէր իսէ տէ, օնտան սօնրա, ճէսիմ պիր հարէքէթի ասքէրիյէյէ Թէշէպպիւս իտէմէյուպ, մէմուլ օլունտուղու վէճհ իւզրէ, Թըրապուզան իլէ խաթթը իթթիլաթըմըզը տախի քէսէմէմիշ օլտուգլարընտան, Էրզրումտէն բէք չօգ ֆամիլեալար Պայպուրթա կիթմէք իւզրէ պուրատան չըգապիլմիշլէր տիր: Ցիւնքի կիւն ճիվարլարտա վուգու պուլան կէչթիւկիւզարըմտա 7—8 Թապուր գատար ասքէր կէօրէպիլտիմ իսէ տէ, պունլարըն նէ իլէ մէշղուլ պուլունտուգլարընը էյիճէ անլայամատըմ: Ջաչուսլարըն կէթիրտիքլէրի խապէրլէրէ նազարէն, Բուսլար հէնուզ Էրզրումուն էթրաֆընը լայըգը վէճհ իւզրէ Թահքիմ վէ Թէճհիզ իտէմէմիշլէր տիր: Կէրչի օվալարտա մէճմուէն 12—16 գատար բիատէ վէ 4—6 գատար տա սիւվարի Թապուրլարը վար իսէ տէ, հարէքէթէ մուպաչէրէթ իթմէք իւզրէ, Արտահանտան կէչէճէյի մուգարրէր օլան իքի ֆըրգա ասքէրին տահա վիրուտինէ պէքլէնիեօր: Անճագ կէօրիւնիւր քի պունլար տա, եօլլարտա պուլունան քէսրէթի պէրֆտէն տօլայը բէննէք ճիհէթլէրինտէ տուչարը միւշքիլաթ օլուշլար տըր:

Ճէնէրալ Հէյման իլէ էրքեանը հարպը, Հինցէ գարիպ Թաֆթա նամ գարիյէտէ էյլէշմիշլէր տիր: Հինց գասապասընտա, Բուսլար Թէտապիրի Թէտաֆիյէյէ լայըգը վէճհ իւզրէ իթթիխազ իլէ, Էրզրում եօլու իւզէրինէ նազըր օլան Թէբէլէրին իւզէրինէ 40 գատար Թօբ էյլէշտիրմիշլէր տիր: Շու հալէ նազարէն, Բուսլար Թիւրքլէրին Էրզրումտան չըգըպ, պիր հիւճիւմ իթմէլէրինտէն իհթիրազ իթմէքտէ տիրլէր. Լօրիս Մէլիգօֆուն էէկէնի, տիկէր Մէլիգօֆ միւթթասըլ Էրզրում ճիվարընա քէչֆէ չըգմագ տա տըր:

Գազագլար քէօյլէրտէ պուլուգլարը հայվանաթը ախզ ու իղթինամ իտիյօրլար, կիրտիքլէրի գիւրիյէլէրին ահալիսինի սօյուպ, Էրզրումուն մուհասէրէ միւտտէթինի գըսալթմագ իւզրէ, Էրզրումէ գօվալայօրլար: Եէնի գօմանտանըմըզ Խտմայիլ հագգը բաչա, հէր կէօնէ ֆէտաքեարլըղըն իճրասընա, զախիրէմիզին Թէզեիտ վէ իդմալինէ ղայրէթ իտէյօր: Աճէմ Թիւճճարը, իրանա նագլ իթմէք պէհանէսիյլէ չիմտիյէ գատար պիր չօգ զախիրէ նագլ իթմէքտէ պուլունմուշլար իսէ տէ գօմանտան բաշա չիմտի պու միսիլլու էիխրաճաթը տախի մէն իթմիշ տիր:

Բուսլարըն Ալաճա տաղտաքի մուզաֆֆէրիյէթի, Մուխթար բաչանըն պէթաէթինտէն Նաչի օմայուպ, պիր Թարաֆտան քէնաի ասքէրինին միգտարը Թէնագուս իթտիյինտէն տիկէր Թարաֆտան, տիւչմէնին կիւմրիւյէ ճէսիմ պիր գուվվէթ Թէրագգիւմ իթտիրմէսինտէն, վէ պու գուվվէթէ մուգավէմէթ գապիլ օլամայաճանտան նէչէթ իթմիշ իսէ տէ, մա մաֆիհ Մուխթար բաշա հազրէթլէրի եինէ գալան ասքէրիյլէ մունթազամճա քէնտինի Էրզրումէ աթապիլմիշ տիր:

Վանա կէօնտէրիլէն զախիրէ վէ մուհիմմաթ եօլտա տիւշմէնէ Թէսատիւֆ իթտիյի ճիհէթլէ Էրզրումէ ավտէթ իթմիշ տիր:

Պու կիւն ալընան մալիւմաթէ նազարէն Հինցի Բուսլար քեամիլէն զապթ իթմիշլէր տիր: Թէվէ եօլունտան իլէրլէմէքտէ օլան տիւչմէն օրտուսու, գարշըընա, Մուշ, վէ Պիթլիս, վէ Վանտա պուլունան ասաքիրի Օսմանիյէ իլէ, Պաշը պօզուգ քիւրտլէր, վէ Պաղտատտան կէլէն ասքէրին պիր գըսմը չըգաճագլարընտան, Բուսլարըն չու հարէքէթինէ մանի օլաճագլարը մէմուլ օլունուեօր:

Ճէնէրալ Տէր Ղուկասօֆ Ալաչկէրտ գազասընտա օլուպ, Վան եօլունու գօլլամագ տա տըր:

Լօրիս Մէլիքօֆ Հասան գալէտէ տիր, եօլլար գար իլէ գաբըլը տըր, ֆագաթ հավա պիրազ եումուշամըշ տըր:

—:—

Բէթրօպուրկ 3 քեան. սանի. Կրան տիւք Նիգօլա իմբէրաթօրա աթիտէքի Թէլէկրաֆը չէքմիշ տիր.

Պօկօթ 2 քեան. սանի: Օրտուլարըմըզըն քէմալի մուվաֆֆագըյէթլէ, Պալգանլարը կէչմիչ օլտուղունու, զաթը իմբէրաթօրինէ պէեան իթմէքլէ միւֆթէխիր օլուրում: Հէր տիւրլիւ միւշքիւլաթէ սէքիզ կիւն ղալէպէ իթտիքտէն վէ քեանունի էվվէլին 31ինճի կիւնիւ ազչամա գատար չէտիտ սուրէթտէ ճէնկլէշտիքտէն սօնրա, ճէնէրալ Կուրգօ Սօֆիա վատիսինէ էնմիչ, վէ Թիւրքլէրին ֆիրար իլէ Թէրք իթտիքլէրի Թաշ քէսէն նամ մահալի զապթ իթմիչ տիր:

Ցիւշմէնի գօվալայա գօվալայա, Արապ գօնագ, Շանտօրնիգ, վէ Գօմօրցա տէրէլէրինի զապթ իթտիք: Ճէնէրալ Կուրգօ պիզզաթ Սօֆիա իւզէրինէ եիւրիւյօր:

Թէլէֆաթըմըզ 700 մագթուլ վէ մէճրուհտէն իպարէթ տիր:

Քեանունի էվվէլին 18 ինճի կիւնիւ Սըրպլար Բիրօթտա բէք գանլը մուհարէպէ իթմիշլէր տիր, 12 Թապուրտան միւրէքքէպ օլան Օսմանլը ասքէրի Սօֆիայա չէքիլտիլէր. տէօրթ կիւն զարֆընտա 900 ասքէր Թէլէֆ իտիպ, 24 Թօբ վէրտիլէր: Գօմանտանլարը եարալանըպ ասքէրի պըրագտը: Սըրպլարըն Թէլէֆաթը 700է պալիղ օլմուշ տուր:

—Բէթրօպուրկ 2 քեանունի սանի: Կօլօս կազէթասը Լօնտրատա Թապ օլունան, վէ Ինկիլիզ վիւքէլասը Թարաֆտարը օլան Ցէյլի Նիւզ վէ Մօրնինկ Բօսթ ղազէթալարընըն Բուսիա վէ Բուսիալըլարըն ինթիրամ վէ իթիպար իթտիքլէրի ղէյսթ հագգընտա գուլլանմագտա օլտուգլարը լիսանը չէտիտ տէրմէեան իտէյօր: Նուվօ Թան ղազէթասը, Թիւրք Թարաֆտարլարըն արզուլէրի մուճիպինճէ, Ինկիլթէրրա իլէ Բուսիա պէյնինտէ, պիր մուհարէպէ վուգուունտան պահս իթտիյի սըրատա, Բուսիանըն տա Եվրօբա տա միւթթէֆիգ պուլապիլէճէյինի տէր խաթըր իտէյօր:

Վիէննատան կէլէն պիր Թէլէկրաֆ մալինէ նազարէն, Պապը Ալի իսթիգլալիյէթի տէվլէթ մատտէսինտէ բէք զիեատէ ըսրար իթմէյիպ, Սըրպա վէ Գարատաղը տախի միւսադէհէ Թէքլիֆ իթմէկէ մէյլ կէօսթէրիեօր:

ՇԱՐԳ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

ՐՈՒՄԷԼԻ ՃԻՀԷԹԻ

ԳԱՐԱՏԱՂ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷԼԷՐԻ

(148 նումէրօտան մապատ)

տան վէ ճէթա նէհրի քէնարընտան իլէրի կէլէճէքտի: Իշթէ պէօյլէ Օսմանլը իւչ Թէրաֆտան Գարա տաղըն էթրաֆընը սարըպ կիթտիքճէ տարա պօղաճագտը: Գարա տաղլըլարտա իսէ անճագ եիրմի սէքիզ պին ասքէր վարըտը: Գարա տաղ ասքէրլէրինտէն հէր պիրինին էլինտէ պիրէր ալա Թիւֆէնք, պիրէր ըէվօլվէր վէ պիրէր գամա վար ըտը: Լաքին էրպապը հարպա ըօյլէ մալիւմ օլտուղու վէճհ իլէ պէօյլէ եիւզպէք գայալար արասընտա ճէնկ իտէն պիր նէֆէր, աչաղըտան իւզէրինէ հիւճում իտէն եէօրթ նէֆէրէ գարշը գօյապիլիր, վէ պու ճիհէթլէ Գարա տաղ ասքէրի հէր նէ գատար ասըլտա ազ իսէլէր տէ գուվվէթտէ Օսմանլը գուվվէթի իլէ միւսավի իտիլէր: Բրէնսին գայըն բէտէրի Վուգօվիչ եիրմի իքի Թապուր ասքէր իլէ Գրիսթաչ Թէրաֆընտա Թային օլունուպ վէ բրէնս քէնտիսի տախի օն Թապուր ասքէր իլէ Օսթրօկ Թէրաֆընտա Նիքշիչ բիչկեահընտա պուլունտու:

Գըպալէ Թէրաֆընտա Գաօս տաղ Սէնաթօ մէճլիսի ըէիսի Պօժօ Բէթրօվիչ եիրմի Թապուր ասքէրլէ Ալի Սայիպ բաշայա մուգավէմէթէ Թային օլունտու:

Բրէնս Նիքիթա եալընըզ Շարգ Թարաֆընա օ գատար էհէմմիյէթ վէրմէյիպ, օրատա օլան Մէհէմմէտ Ալի բաշայա գարշը եալընըզ իւչ պին գատար ասքէրի պօղազլարըն մուհաֆազասընա Թային իթմիշ իտի:

Ցունիսին պիրինտէ մուհարէպէյէ մուպատէրէթ օլունտու, քի հիչ Եվրօբա մուհարէպէլէրինէ պէնզէր պիր չէյ տէյիլ իտի:

Իւք էվվէլ Օսմանլըլար Շըմալտան տա Գըպալէտէն տէ հիւճիւմէ պաշլատըլար. Սիւլէյման բաշա Նիքշիչ գալէսինէ էրզագ եէթիշտիրմէք իւզրէ իւչ պին պարկիր եիւքիւ մէքիւլաթ վէ միւհիմմաթ իսթիսհապը իլէ Ցուկա պօղազը կէչիտլէրինէ տօղրու Թէվէճճիւհ իթտիքտէ Գրիսթաչ իսթիհքեամաթը էօնիւնտէն կէչմէյէ մէճպուր օլտու:

Գարատաղը, պուրալարտա ֆէննը հարպճա հիչ պիր Թէտպիր գուլլանմայըպ, ճասուսլարտան իղֆալ օլունարագ Օսմանլը ասքէրինին հարէքէթինտէն տախի մալիւմաթը օլմատըղընտան, գօմանտանլարը Բէթար Վուգօթիչ մայէթինտէ օլան ասքէրին եէտի Թապուրունու Կօրանսգօ Թէրաֆընա կէօնտէրմիչ վէ քէնտիսինէ օն Թապուր ալըգօյուպ Գրիսթաչա եալընըզ պէչ Թապուր կէօնտէրէպիլմիչ իտի, Օսմանլըլար իսէ էն պէօյլէ գուվվէթլէրինի պու Գրիսթաչ Թէրաֆընա Թէրքիզ իթտիրիպ, Բիվա վէ Կօրանսգօ Թէրաֆընա բէք ազ ասքէր սէվգ իթմիշլէր իտի:

Ցունիսին տէօրտիւնտէ Թիւրքլէր հիւճիւմէ պաշլատըլար վէ սէքիզ բարէ Գրուբ Թօբու իլէ սէրիան պիր Թապեա Թէտարիք իթտիլէր իսէ տէ, Գարա տաղըլար տա ճինալէրինէ մախսուս պիր չէճաաթ իլէ պունլարա մուգավէմէթ իտիւպ, խայլը Թէլէֆաթ վէրտիրտիլէր: Լաքին արգա արգայա Օսմանլը Թապուրլարը իմտատա կէլտիքլէրինտէն, կէրի չէքիլմէյէ մէճպուր օլուպ քէնտիլէրի տէ ազ Թէլէֆաթ վէրմէտիլէր:

Գարատաղըլարըն իւչ գօմանտանլարընտան պիրի, սէրտար Կըրուիչին պէչ գուրշուն վէ տէօրթ պըչագ եարասը եէտի. Բէրօ վէ Սթէֆան Մաթանօվիչ իքի գարտաշ վէ Հէրսէք զօրպալարընըն սէրկէրտէսի տախի աղըրճա եարալանտըլար. մուհարէպէ պէչ սաաթ սիւրիւպ, Գարատաղըլար էօլիւ վէ եարալը եէտի եիւզ գատար զայաթ վէրտիլէր: Վուգօվիչ գօմանտասընտա օլան օն Թապուր Գարատաղը ուզագ տա օլտուգլարընտան, վագըթըլըճա Ցուկայա իմտատա կիտէմէտիլէր: Եալընըզ Կօրանսգօ Թէրաֆընտա օլան եէտի Թապուր Գարատաղը ուֆագ Թէֆէք Օսմանլը միւֆրէզէլէրինէ Թէսատիւֆ իտէրէք, պունլարը Մուրատօվիչ Թէրաֆլարընտան գօվալատըլար:

Օ կիւնիւ Սիւլէյման բաշա Գըրիսթաչ գալէսինէ սահիպ օլտու իսէ տէ, ասքէրի ճանսիփարանէ հարպա սալտըրմըչ օլտուղընտան խայլը Թէլէֆաթ վէրմիչ իտի: Սիւլէյման բաշա ըէսմի իլանաԹընտա իքի եիւզ էօլիւ վէ տէօրթ եիւզ եարալը իդրար իտէր, լաքին սահիհի պունուն իքի գաԹընտան տա զիյատէ իտի: Ջիւնքի ազ պիր Թէլէֆի օլսա միւշարալէյհ էօյլէ պէչ ալթը կիւն պիլա հարաքէթ տուրամազ ըտը: Վուգօվիչ օ կիւճէ պուլունտուղու մէվգիլէրտէ գալտը իսէ տէ Թէլէֆինին զիյատէճէ օլտուղունու հիսս իտէրէք, եարալըլարընըն նագլի իչիւն տախի խայլը ասքէր Թէֆրիգինէ մէճպուր օլտուղունտան, սապահլայըն օրալարը Թէրք իտիւպ, տահա մէյտին ատտ իթտիյի Բրէսիէգա Թէբէլէրինէ նագլ իթտի:

Գարատաղըլար մուհարէպէնին սօնունա գատար, տիւչմէնլէրի օլան Օսմանլը ասքէրլէրինին նէ միգտարընա գարշը գօյմուչ օլտուգլարընա տա վագըֆ տէյիլ իտիլէր: Բրէնս Նիքիթա Վուգօվիչին գուվվէթինէ իսթինատէն, պէրիտէ Նիգշիչ գալէսինի Թօրպա Թութմագլա էյլէնիր իտի:

Այըն տօգուզունտա Սիւլէյման բաշա Գրիսթաչ գալէսինի

Էրզրումն ըէք եադընտա ալընաճաղը մէմուլու գավի տիր։

—Պերլին, 2 քէղա։ Թէէմին ջլանտուզունա կեօրէ, Ռուսիա Պէրէք Ռումելի վէ կէրէք Անատոլու ճանիպլինէ թոպթիի սիլահ իթմէք վէ սուլհուն միւզաքերա թընա կիրիշմէք պրուսսունդա պուլունուեօր։

—Լէնդրա, 2 քէղա։ Պրատֆօրա թիճարէթ մէհքէմէսի փէ Լիէր թիճարէթ մէհքէմէսի, Ինկիլթէրրանըն հալը պէթարֆիտէն այրըլմաս